

УДК 378.14:159.923

ББК 74.48:88.3

П84

*Рекомендовано до друку рішенням науково-технічної ради
Хмельницького національного університету,
протокол № 11 від 25.10.2017*

Представлено тези доповідей учасників ІХ міжнародної НПК «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи». Розглянуто теоретико-методологічні засади цієї проблеми в умовах ринкової економіки, психопедагогіка у професійному становленні особистості, теоретичні та методичні засади підготовки вчителя трудового навчання та технологій; педагога професійного навчання; вітчизняний і зарубіжний досвід професійної освіти та навчання особистості; андрагогічний підхід до професійного становлення особистості; здоров'я, фізична культура та спорт у становленні особистості; забезпечення якості професійної та вищої освіти.

Матеріали, що включені до збірника, подані в авторській редакції.

Редакційна колегія:

Ничкало Н. Г., д-р пед. наук, проф., дійсний член НАПН України;

Скиба М. Є., д-р техн. наук, проф., чл.-кор. НАПН України;

Радкевич В. О., д-р пед. наук, проф., дійсний член НАПН України;

Лук'янова Л. Б., д-р пед. наук, проф.; *Коберник О. М.*, д-р пед. наук, проф.;

Бідюк Н. М., д-р пед. наук, проф.; *Базиль Л. О.*, д-р пед. наук, доц.;

Андрущук І. П., канд. пед. наук, доц.; *Герніченко І. І.*, канд. пед. наук, доц.

Відповідальний за випуск: Ничкало Н. Г., д-р пед. наук, проф.,
дійсний член НАПН України

П84

Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи :
тези доп. ІХ міжнар. наук.-практ. конференції (м. Хмельницький,
9–10 листоп. 2017 р.) / ред. кол.: Н. Г. Ничкало, М. Є. Скиба, В. О. Радке-
вич [та ін.]. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 266 с. (укр., рос., пол., англ.)
ISBN 978-966-330-301-7

Наведені тези доповідей науково-практичної конференції з проблем професійного становлення та перспективи розвитку вчителя трудового навчання і технологій як професійної особистості, з детальним аналізом та урахуванням різних аспектів цієї проблеми.

Для науковців, аспірантів та студентів ВНЗ, які вивчають сучасні проблеми педагогічного та професійного становлення вчителя як професійної особистості.

УДК 378.14:159.923

ББК 74.48:88.3

ISBN 978-966-330-301-7

© Автори статей, 2017

© Хмельницький національний університет, 2017

цення результативності доцільно використовувати елементи медіа-освіти на уроках як спецпредметів, так і англійської мови. З мультимедійним продуктом працювати по-сучасному легко, цікаво, ефективно й результативно.

Підтвердженням сказаного є проведення відкритого бінарно-інтегрованого уроку «Обслуговування VIP – гостей на бенкетах». Такий урок наближає учнів до реальних умов виробництва. Під час уроку вони працюють в парах, в малих групах (3 бригади – обслуговування різних видів бенкетів). Використали інтерактивні форми (ми запропонували використання самостійно розроблених навчальних відеороликів з іноземної мови «Види скляного посуду», «Столовий посуд», «Столова білизна», «Нова лексика до уроку», навчальний фільм «Бенкет за часів тюдорівської Англії»), що допомагають учням не тільки зрозуміти, запам'ятати і відтворити отримані знання, але й найголовніше – вміти ними оперувати, ефективно застосовувати у професійній діяльності і творчо розвиватися. Структура уроку побудована таким чином, щоб простежувались усі позитивні інноваційні аспекти: підібрано різнорівневі завдання – стимул «тягнутись» за кращими учнями. На відміну від тестової форми опитування, у такому форматі організації роботи пропонуємо учням здійснювати різноманітні мисленнєві операції: після сервірування столу до бенкетів бригадами, вони самостійно аналізують правильність виконання своєї роботи, розкривають причинно-наслідкові зв'язки у певній виробничій ситуації, аналізують, зіставляють правильність підбору посуду, приборів, їх розташування у запропонованій ситуації та як наслідок роблять висновки, а не механічно обирають один із варіантів відповіді. Таким чином вони об'єктивно оцінюють свою діяльність та колег по бригаді.

Досвід активного використання сучасних ІКТ у ході формування в учнів професійної компетентності переконує, що саме мультимедійний продукт як на уроках англійської мови, так і спецпредметів допомагає: раціоналізувати форми подачі інформації, підвищити ступінь наочності, отримати швидкий зворотний зв'язок, реалізувати принципи індивідуалізації та диференціації навчального процесу, підвищити ефективність засвоєння навчального матеріалу учнями, проводити уроки на сучасному рівні, готувати конкурентоспроможну європейську особистість.

Отже, підготовка професійно-компетентного фахівця сфери ресторанного господарства - одне з основних завдань викладачів спецпредметів та іноземної мови. Свідченням цьому є проведені уроки, написані посібники, розроблені робочі зошити, створені збірники відеозанять, відео словники, мета, яких допомогли легше та ефективно засвоїти теоретичний матеріал з спецпредметів та англійської мови. Саме такі уроки заслуговують на право посісти чільне місце в навчальній діяльності поряд з традиційними формами.

Формування професійно визначеної особистості має важливе значення не тільки для самої людини, а для українського суспільства на етапі входження України в Європейське співтовариство.

Література

- 1 Концепція змісту освіти для європейського виміру України.
- 2 Кузьмина Н. В. Педагогическое мастерство учителя как фактор развития способностей учащихся / Н. В. Кузьмина // Вопросы психологии. – 1984. – № 1. – С. 23.
- 3 Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Дж. Равен. – М. : «Когито-Центр», 2002. – 396 с.

МАТЮХ СЕРГІЙ, БІЛИК ВІКТОРІЯ

Хмельницький національний університет

ПІДГОТОВКА УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДО ПРОЦЕДУР ПЕРЕГЛЯДУ Й ОНОВЛЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ У ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

На сьогодні науково-методичними підкомісіями МОНУ розроблено низку стандартів вищої освіти за усіма спеціальностями, значна частина яких уже пройшла громадське обговорення. Згідно з середньостроковим планом пріоритетних дій уряду до 2020 року затвердженням розпорядженням КМУ від 3 квітня 2017 року № 275-р планується розроблення та затвердження 125 стандартів вищої освіти освітнього рівня бакалавра; 127 стандартів вищої освіти освітнього рівня магістра; 117 стандартів освітньо-наукового рівня доктора філософії. Стандарт вищої освіти є базисом для розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми і визначає такі вимоги до неї (Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України протокол від 29.03.2016, № 3): обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів на-

вчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; вимоги до професійних стандартів (у разі їх наявності).

У Стратегії розвитку Хмельницького національного університету в розділі «Забезпечення якості вищої освіти та освітнього процесу» однією із стратегічних цілей є розроблення якісних освітніх програм відповідно до вітчизняних та міжнародних освітніх стандартів, спрямованих на підготовку фахівців із вагомими компетентностями, що враховують різноманітні освітні потреби здобувачів та споживачів вищої освіти. Відтак, завершення розроблення і затвердження стандартів вищої освіти стане поштовхом для швидкого перегляду і оновлення затверджених у Хмельницькому національному університеті освітніх програм. Тому в університеті триває ґрунтовна підготовка учасників освітнього процесу до процедур оновлення і перегляду освітніх програм.

На виконання вимог Закону України «Про вищу освіту» (ст.62), наказів ректора «Про залучення студентів університету до процесів внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти» та «Про підготовчі заходи щодо моніторингу і періодичного перегляду освітніх програм учасниками освітнього процесу» для учасників студентських фокус-груп із забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти відділом забезпечення якості організовано і проведено низку заходів:

1. Збори учасників фокус-груп здобувачів вищої освіти та керівників проектних груп (гарантів) з розроблення освітніх програм підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» з метою ознайомлення учасників заходу з системою внутрішнього забезпечення якості в Хмельницькому національному університеті та їх участі у процесах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

2. Лекцію «Процедури забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти» з метою ознайомлення слухачів і обговорення питань щодо ролі студентів у забезпеченні якості (перспектива Європейського простору вищої освіти); програми заходів щодо участі здобувачів вищої освіти ХНУ у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти на 2017 рік; академічної доброчесності та запобіганню академічному плагіату.

3. Тренінг «Освітня програма як засіб формування майбутнього фахівця» по факультетах результатами якого є: розуміння здобувачами вищої освіти змісту та структури освітньої програми підготовки фахівців та підходів до її створення; здатність і готовність подавати пропозиції щодо оновлення освітніх програм різних ступенів вищої освіти.

З початку 2017–2018 н. р. співробітниками відділів забезпечення якості вищої освіти та навчально-методичним розроблено програму та триває підготовка до проведення циклу науково-методичних семінарів для завідувачів випускових кафедр, учасників студентських фокус-груп, гарантів і членів проектних груп з розроблення освітніх програм в контексті стандартів вищої освіти.

Література

- 1 Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 11.09.2017) – Назва з екрана.
- 2 Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D1%80>
- 3 Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/metodichni-rekomen-dacziyi.html>
- 4 Стратегія розвитку Хмельницького національного університету на 2016–2020 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.khnu.km.ua/root/res/700-100-255.pdf>
- 5 Білик В. Участь здобувачів вищої освіти в процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у Хмельницькому національному університеті / В. В. Білик // Модернізація вищої освіти та проблеми управління якістю підготовки фахівців. Імплементація нових стандартів освіти присвячена 50-річчю заснування ХДУХТ : XIV Всеукр. наук.-метод. конф., 29 верес. 2017 р. / редкол.: О. І. Черевко [та ін.]. – Харків : ХДУХТ, 2017. – С. 7–8.

МЕЛЬНИК ВІКТОР

Інститут професійно-технічної освіти НАПН України (м. Київ)

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ГЕОЛОГІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У КОЛЕДЖАХ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

За сучасних умов підготовка геологів є вкрай важливою складовою національної системи освіти. Україна входить до числа провідних мінерально-сировинних держав світу, маючи у своїх надрах широкий діапазон корисних копалин. Розвиток геологічної та гірничодобувної галузей є основою для набуття Україною енергетичної незалежності, відродження промисловості та підняття національної